

INTEGRACJA EUROPEJSKA

Tomasz A. Winiarczyk

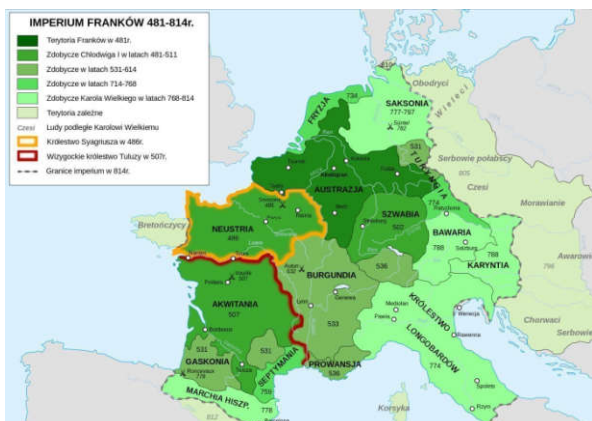
tożsamość europejska

- zespół postaw, które odnoszą się do osobistej lub zbiorowej identyfikacji z Europą oraz odczuwanie związku z kulturą i historią europejską.
- obejmuje większy obszar niż *patriotyzm* – identyfikowanie się z własnym narodem, ale mniejszy niż *kosmopolityzm* – utożsamianie się z całym rodzajem ludzkim

Karol Wielki (Charlemagne)

- panowanie 768-814
- dążenie do ekspansji europejskiej
- cesarz od 800 r.
- imperium przetrwało do 843 r. (traktat Verdun podzielił na 3 części: Francję, Włochy i Niemcy)

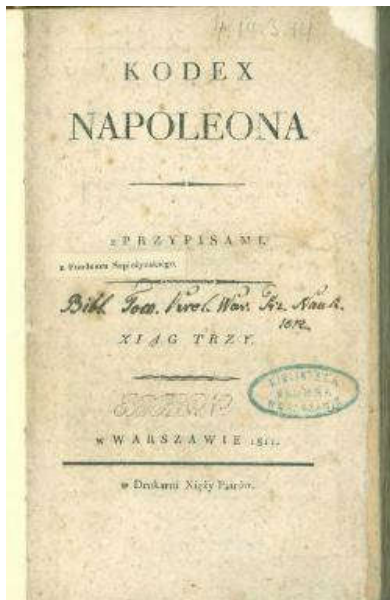
Otton III – cesarstwo uniwersalistyczne

- ❑ cesarz 996-1002
- ❑ wizja zjednoczenia Europy w X wieku opartego na współpracy czterech równoprawnych królestw (Germanii, Galii, Italii i Sclavinii)

Napoleon

- ❑ na podbitych przez Napoleona Buonaparte terenach wprowadzono język francuski jako urzędowy, wspólną walutę, ujednolicono prawodawstwo, sądownictwo i administrację
- ❑ wdrażano reformy społeczne z czasów rewolucji francuskiej

Mapa Europy w roku 1812, podczas najlepszych czasów imperium Napoleona z zaznaczonymi najważniejszymi bitwami napoleońskimi.

Ład wiedeński 1815

- ❑ Uczestnicy Kongresu pragnęli stworzyć taki porządek w Europie, który zapewniłby spokój wewnątrz ich państw oraz pokój na zewnątrz.
- ❑ Oparli się na trzech zasadach: legitymizmu, restauracji i równowagi sił:
  - legitymizm: niepodważalne prawo każdego władcy „z Bożej łaski” do tronu
  - restauracja: przywracano władców usuniętych przez rewolucję lub Napoleona, czasem wbrew woli poddanych im ludów
  - zasada równowagi sił: dołoży się wszelkich starań, by żadne z wielkich mocarstw nie osiągnęło znacznej przewagi nad pozostałymi

Święte Przymierze

- ❑ 1815 – władcy **Cesarstwa Rosyjskiego, Cesarstwa Austriackiego i Królestwa Prus** utworzyli **Święte Przymierze** – sojusz, który miał utrzymać Europę w pokoju i w kręgu kultury chrześcijańskiej (w praktyce – zachować równowagę między ówczesnymi mocarstwami, porządek ustalony w trakcie Kongresu Wiedeńskiego)
- ❑ przystąpiła także Francja i inne państwa (poza Stolicą Apostolską, Wlk. Brytanią i Turcją)
- ❑ umowa ta lekceważyła polityczne i narodowe dążenia społeczeństw
- ❑ rozpada się ok. 1850 r.

Ład wersalski 1919

- ❑ Traktat wersalski – główny traktat pokojowy kończący I wojnę światową, podpisany 28 czerwca 1919 roku przez Niemcy, mocarstwa Ententy, państwa sprzymierzone i stowarzyszone
- ❑ miał zapewnić prawa mniejszościom narodowym
- ❑ powołano Ligę Narodów, która miała stać na straży pokojowego współistnienia narodów i nie dopuścić w przyszłości do wybuchu nowych konfliktów
- ❑ nie zapewnił trwałego porządku, gdyż napotkał opór już u początków swego istnienia
  - państwa zwycięskie troszczyły się o własne interesy i zagwarantowanie sobie korzystnej strefy wpływów
  - państwa powstałe po rozpadzie imperiów nie potrafiły przezwyciężyć wewnętrznych podziałów
  - z porażką nie pogodziły się Niemcy, dążące do rewizji wersalskich ustaleń (rewizjonizm)

Richard Coudenhove-Kalergi 1923

- ❑ koncepcja Paneuropy
- ❑ obejmować miała obszar między Rosją, Atlantykiem i Morzem Śródziemnym
- ❑ w pierwszym etapie miały powstać krajowe związki paneuropejskie, w drugim – europejski związek celny, jednoczący państwa w jeden organizm gospodarczy, w trzecim – wspomniane „Stany Zjednoczone Europy”

Aristide Briand 1929

- ❑ 1930 – propozycja utworzenia europejskiego stowarzyszenia państw o charakterze federacyjnym,
- ❑ koncepcja Unii Federacyjnej zakładała utworzenie federacji, do której miały należeć trzy państwa-założyciele: Francja, Wielka Brytania i Niemcy, oraz pozostałe państwa Europy z wyłączeniem Turcji i Rosji
- ❑ w ramach federacji funkcjonować miała unia celna, wspólny rynek oraz wspólny system bezpieczeństwa
- ❑ miały istnieć stałe instytucje federalne, jak Stały Komitet Polityczny (organ wykonawczy), Konferencja Polityczna czy Sekretariat

projekt Winstona Churchilla

- ❑ 19 września 1945 – Winston Churchill przedstawia w Zurychu program utworzenia Stanów Zjednoczonych Europy

BENELUX

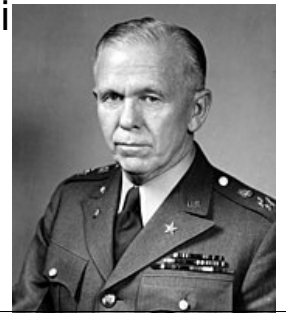
- Unia gospodarcza i monetarna łącząca Belgię i Luksemburg (Beluks) została pierwotnie powołana w 1921
- 1 stycznia 1948 r. – powstanie unii celnej BENELUKS (Belgia, Holandia, Luksemburg)
- 1960 - unia celna została zastąpiona Unią Ekonomiczną Beneluxu
- 2010 – Unia Beneluxu

Kongres haski 1948

- spotkanie przedstawicieli 25 krajów zorganizowane przez Józefa Retingera i Duncana Sandysa w Hadze w dniach 7–10 maja 1948.
- kongres stał się forum dyskusyjnym na temat idei i metod integracji europejskiej, zapoczątkował utworzenie Rady Europy (5 maja 1948 r.) i powstanie Ruchu Europejskiego

Plan Marshalla

- ❑ pochodzi od nazwiska sekretarza stanu Stanów Zjednoczonych gen. George'a Marshalla, który przemawiając 5 czerwca 1947 na Uniwersytecie Harvarda, przedstawił deklarację pomocy gospodarczej dla krajów Europy
- ❑ plan Stanów Zjednoczonych mający służyć odbudowie gospodarki krajów Europy Zachodniej po II wojnie światowej, obejmujący pomoc w postaci surowców mineralnych, produktów żywnościowych, kredytów i dóbr inwestycyjnych
- ❑ wiele regionów Europy Zachodniej doświadczało przez kolejne lata niespotykanego wcześniej wzrostu i dobrej koniunktury
- ❑ plan był jednym z pierwszych impulsów do integracji europejskiej

Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej

- ❑ organizacja międzynarodowa powstała 16 kwietnia 1948 r. w celu koordynacji sprawnego funkcjonowania planu Marshalla i stabilizacji kursu waluty
- ❑ założona przez 16 państw uczestniczących w programie: Austria, Belgia, Dania, Francja, Grecja, Holandia, Irlandia, Islandia, Luksemburg, Norwegia, Portugalia, Szwajcaria, Szwecja, Turcja, Wielka Brytania i Włochy
- ❑ do organizacji dołączyły jeszcze RFN (1949) i Hiszpania (1955)
- ❑ została przekształcona w Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) z dniem 30 września 1961 r.

deklaracja Roberta Schumana

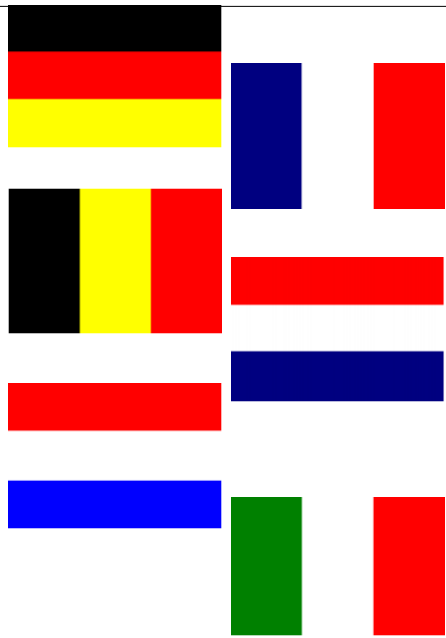
- 9 maja 1950 r. pada propozycja dotycząca utworzenia organizacji sprawującej pieczę nad zasobami węgla i produkcją stali, należącymi do RFN i Francji, ale otwartej na inne kraje

9 maja 1950 r.

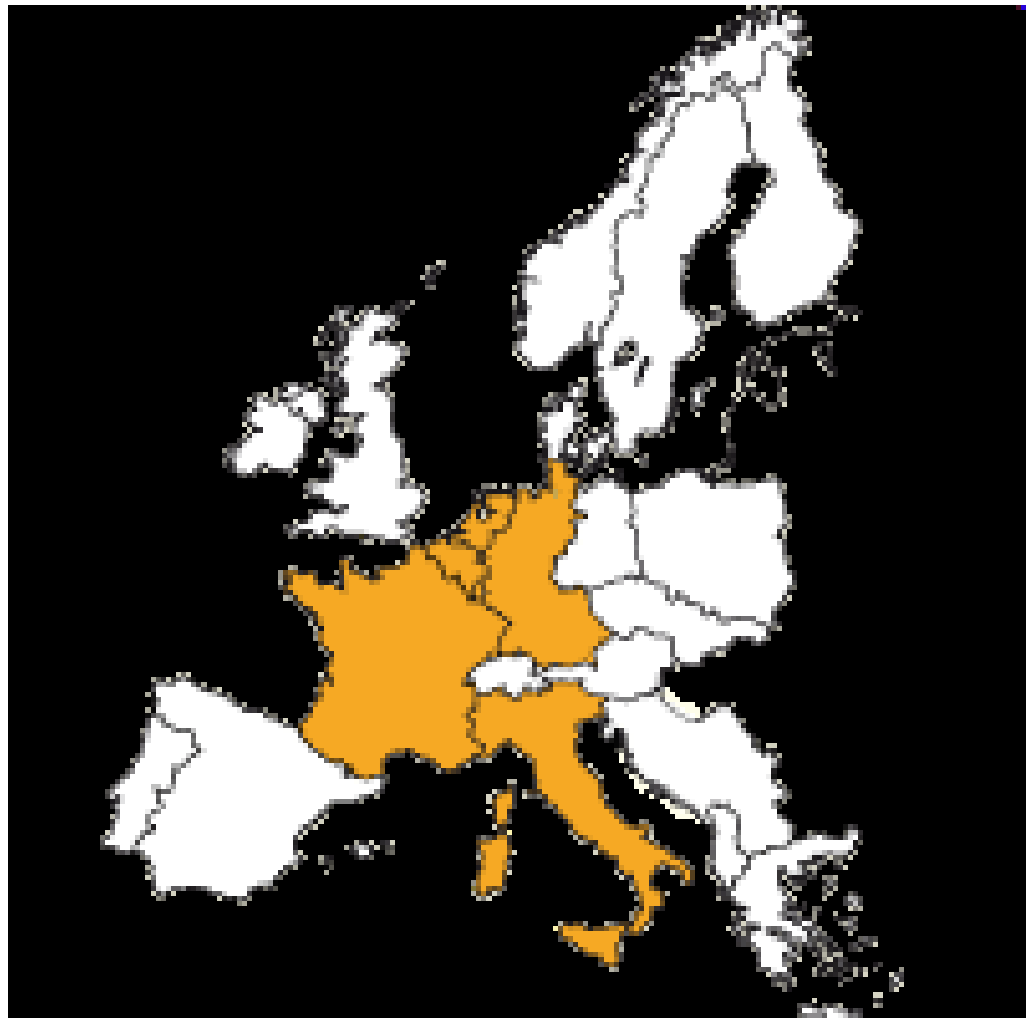
- Od tego czasu 9 maja obchodzony jest jako „Dzień Europy”.

Traktat Paryski

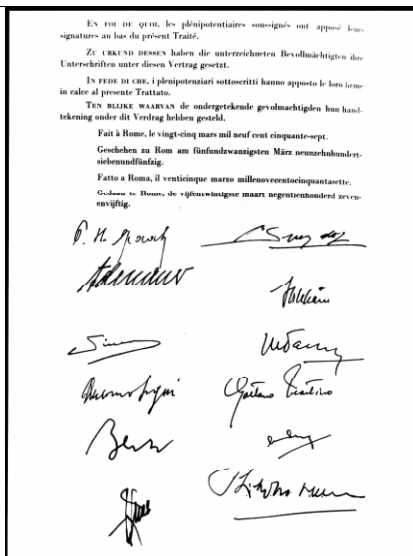
□ 18 kwietnia 1951 r. Niemcy, Francja, Belgia, Holandia, Luksemburg, Włochy podpisują w Paryżu Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali

Traktaty rzymskie

□ 25 marca 1957 r. Kraje EWWiS ustanawiają:

- Europejską Wspólnotę Gospodarczą
- Europejską Wspólnotę Energii Atomowej

Traktaty rzymskie – implementacja

- 1 stycznia 1958 r. traktaty wchodzą w życie
- siedzibą Komisji EWG i EURATOMU zostaje Bruksela

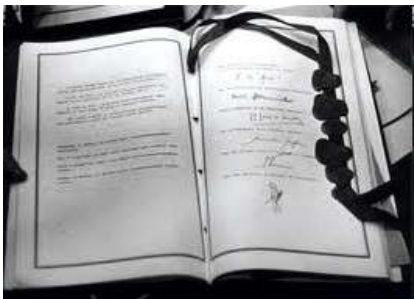
30 lipca 1962 r.

– wspólna polityka rolna Wspólnot

- ❑ ma umożliwić państwom wspólną kontrolę nad produkcją żywności
- ❑ rolnicy sprzedają swoje produkty po tej samej cenie
- ❑ kraje Wspólnot wytwarzają wystarczającą ilość żywności, a rolnicy dobrze zarabiają
- ❑ niechcianym efektem ubocznym jest nadprodukcja i związane z nią ogromne nadwyżki żywności
- ❑ od lat 90. najważniejsza jest likwidacja nadwyżek i poprawa jakości żywności

Traktat o Fuzji Organów

- ❑ 8 kwietnia 1965 r. Państwa Szóstki ustalają, że EWWiS, EWG i EURATOM będą miały te same organy (Radę i Komisję)
- ❑ *Traktat ustanawiający Jedną Radę i Jedną Komisję Wspólnot Europejskich*
- ❑ Traktat wchodzi w życie 1 stycznia 1967 r.

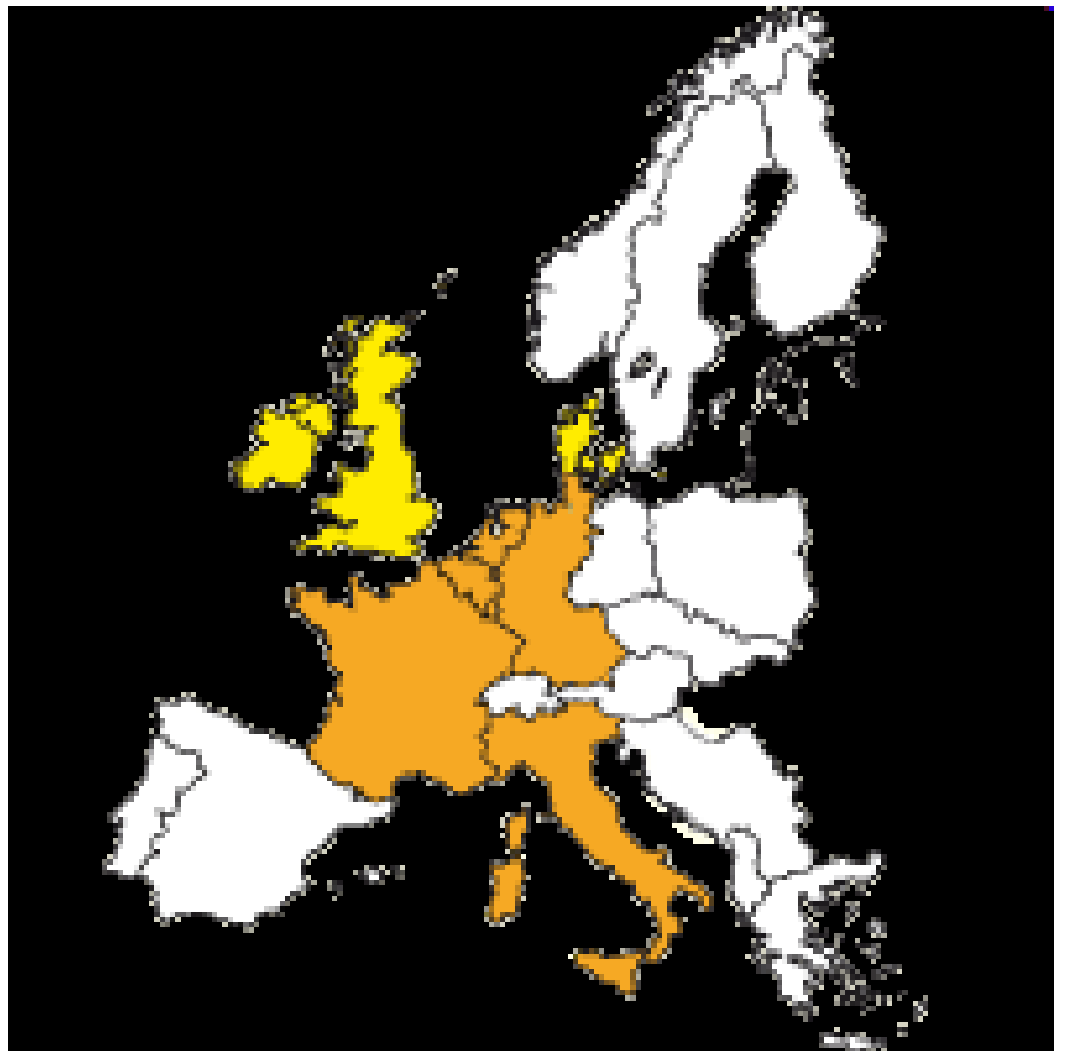

1 lipca 1968 r. – Unia celna

- ❑ Sześć krajów znosi cła na importowane towary, umożliwiając po raz pierwszy swobodny handel transgraniczny.
- ❑ Stosują one również te same cła na towary importowane spoza ich obszaru.
- ❑ Rodzi się największa grupa handlowa na świecie.
- ❑ Gwałtownie rośnie wymiana handlowa pomiędzy państwami Szóstki oraz pomiędzy UE a pozostałym światem.

1 stycznia 1973 r.

- ❑ Szóstka staje się Dziewiątką po formalnym przystąpieniu do Wspólnot:
  - Danii
  - Irlandii
  - Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej

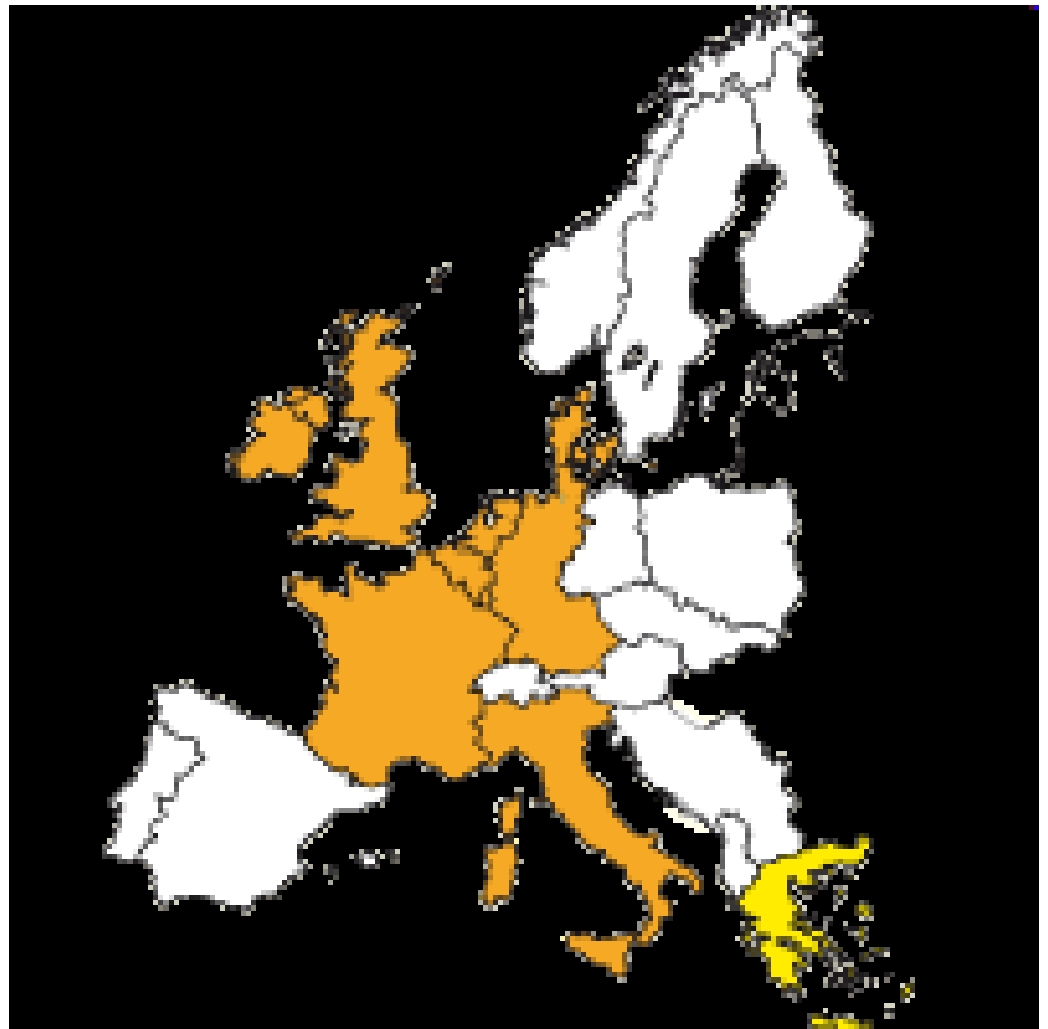
7–10 czerwca 1979 r.

- Obywatele państwa należących do Wspólnot po raz pierwszy w bezpośrednich wyborach wybierają członków Parlamentu Europejskiego.
- Wcześniej byli oni delegowani przez parlamenty krajowe.
- Posłowie zasiadają w izbie Parlamentu według przynależności do frakcji politycznych (socjaliści, konserwatyści, liberałowie, zieloni itd.), a nie przynależności narodowej.
- Rola Parlamentu stale rośnie.

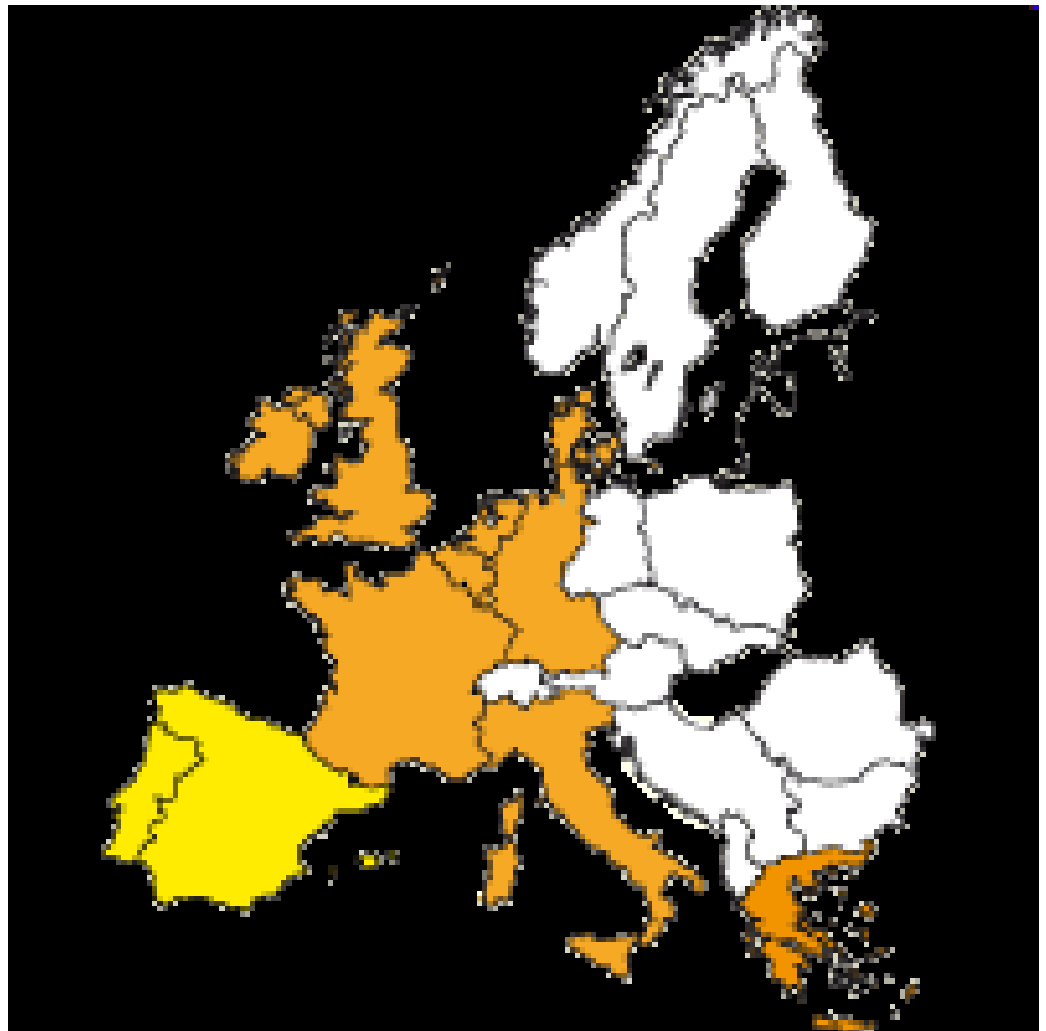
1 stycznia 1981 r.

- Po przystąpieniu Grecji liczba członków Wspólnot wynosi 10.
- Było to możliwe po obaleniu tam reżimu wojskowego i przywróceniu demokracji w 1974 r.

1 stycznia 1986 r.

- Hiszpania i Portugalia przystępują do Wspólnot, zwiększając liczbę państw członkowskich do 12.

17 lutego 1986 r.

- ❑ Jednolity Akt Europejski z 1986 r. wprowadza rozległy sześćioletni program, który ma wyeliminować problemy.
- ❑ Akt przyznaje również szersze uprawnienia Parlamentowi Europejskiemu oraz zwiększa wpływ Wspólnot na ochronę środowiska naturalnego.

**Podstawy
prawne
europejskiej
współpracy
politycznej**

**Rada Europejska
odchodzi od
wyłączonego
stosowania
zasady
jednomyślności**

**Utworzenie
jednolitego
ryнку
wewnętrznego
od 1992 r.**

**Jednolity
Akt
Europejski**

**Poszerzenie
legislacyjnych
uprawnień
Parlamentu
Europejskiego**

9 maja 1986 r.

ustanowienie:

– Hymnu Wspólnot

- *Oda do radości* Ludwiga van Beethovena ze słowami Fryderyka Schillera

– Flagi Wspólnot

1 lipca 1987 r.

Jednolity Akt Europejski wchodzi w życie

3 października 1990 r.

- Zjednoczenie Niemiec
- poszerzenie terytorium Wspólnot

7 lutego 1992 r.

- W Maastricht podpisany zostaje Traktat o Unii Europejskiej.
- Stanowi on wielki krok naprzód, ponieważ ustanawia jasne zasady dotyczące:
  - przyszłej wspólnej waluty
  - polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
  - ściślejszej współpracy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.
- Nazwa Unia Europejska z mocy Traktatu oficjalnie zastępuje Wspólnotę Europejską.

Ustanowienie Unii Europejskiej opartej na trzech Wspólnotach
I filar

Koordinacja w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych
III filar

Utworzenie systemu wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa
II filar

Zmiana nazwy EWG na Wspólnota Europejska

Stworzenie podstaw prawnych dla Unii Gospodarczej i Walutowej

Wzmocnienie uprawnień Parlamentu Europejskiego

Ustanowienie obywatelstwa europejskiego

UNIA EUROPEJSKA

FILAR I Wspólnota Europejska

- * Unia Celna
- * Rynek Wewnętrzny
- * Wspólna Polityka Rolna
- * Polityka Strukturalna
- * Unia Gospodarcza i Walutowa
- * Swobodny Przepływ Osób
- * Europejska Unia Monetarna
- * Traktat z Schengen

FILAR II Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa

- * Ustalanie wspólnych stanowisk i działań
- * Ochrona praw człowieka
- * Wspieranie demokracji
- * Pomoc krajom trzecim
- * Utrzymanie pokoju
- * Współpraca w ramach NATO
- * Ekonomiczne aspekty zbrojeń

FILAR III Współpraca w zakresie Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości

- * Policja
- * Polityka Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Zwalczanie Terroryzmu i Handlu Narkotykami

1 stycznia 1993 r.

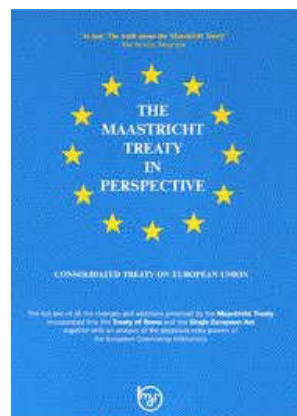
□ Utworzony zostaje wspólny rynek wraz z czterema swobodami – swobodny przepływ towarów, usług, osób i kapitału staje się rzeczywistością.

- Od 1986 r. uchwalono ponad 200 regulacji prawnych dotyczących polityki podatkowej, działalności gospodarczej, kwalifikacji zawodowych i innych barier stojących na przeszkodzie otwarciu granic.
- Opóźnia się wprowadzenie swobodnego przepływu niektórych usług.

1 listopada 1993 r.

□ wejście w życie Traktatu z Maastricht

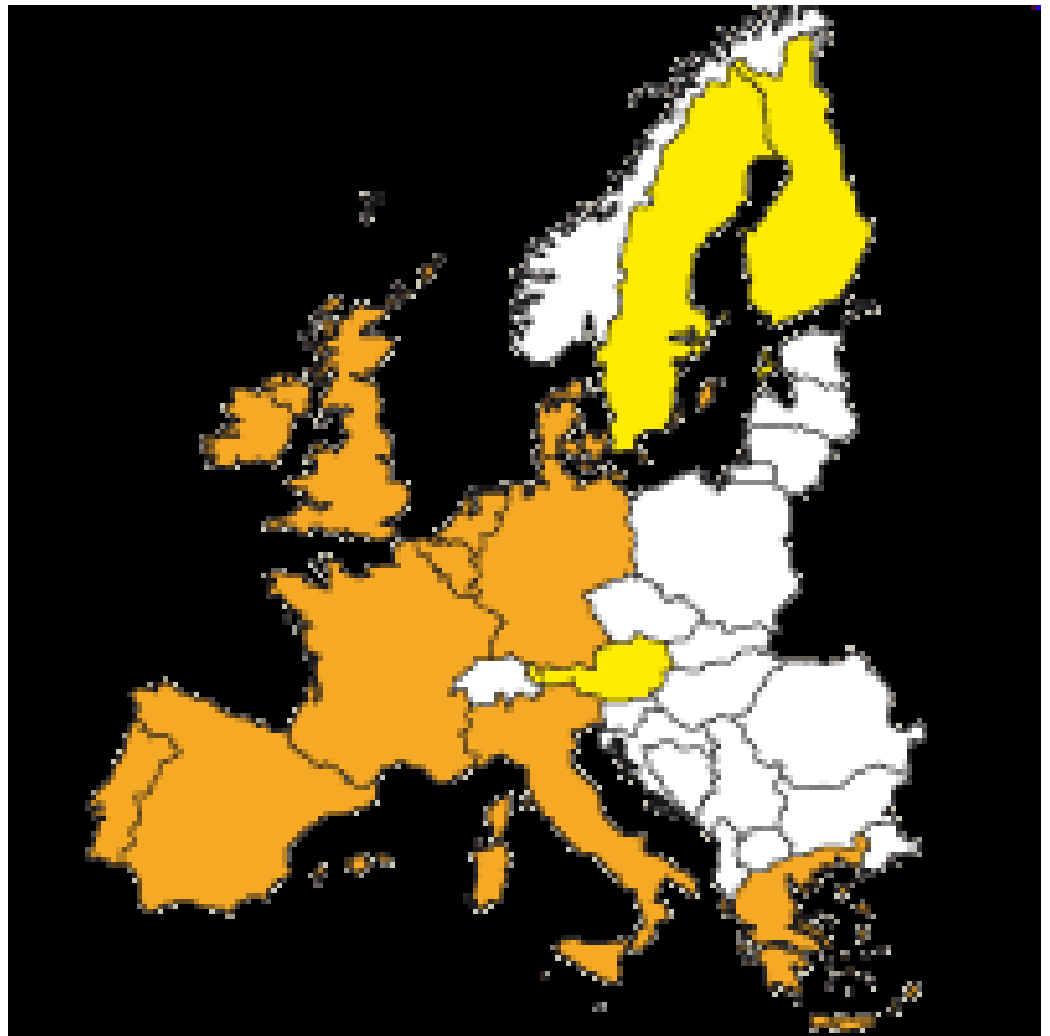
8 kwietnia 1994 r.

- Polska składa wniosek o przyjęcie do Unii Europejskiej

1 stycznia 1995 r.

- Do UE przystępują Austria, Finlandia i Szwecja.
- 15 państw członkowskich obejmuje niemal całą zachodnią Europę.

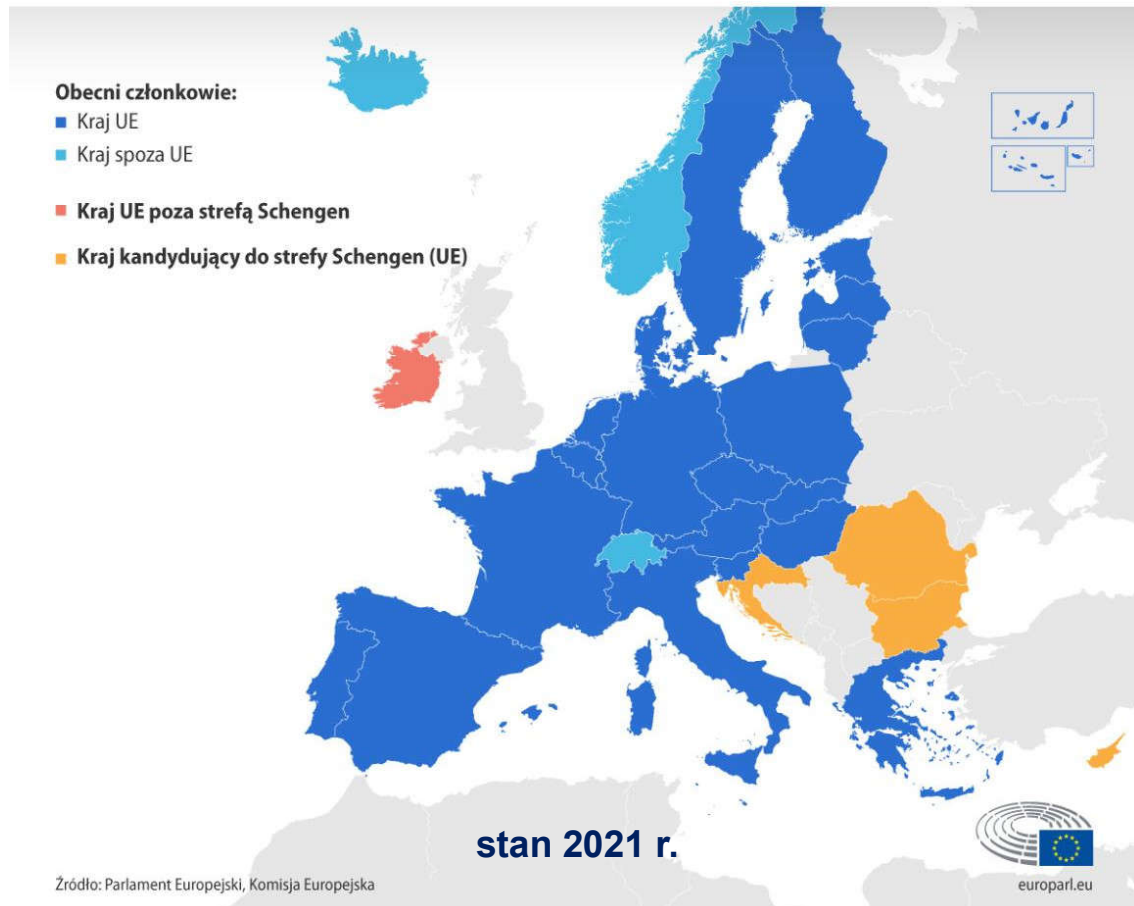
26 marca 1995 r.

wchodzi w życie **Układ z Schengen**

uchwalony 14 czerwca 1985

zniesienie kontroli na granicach **Francji, Niemiec, Holandii, Belgii, Luksemburga, Hiszpanii i Portugalii**

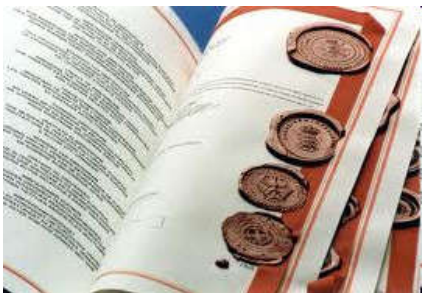
STREFA SCHENGEN

2 października 1997 r.

□ Podpisanie **Traktatu z Amsterdamu**

- określa program reform instytucji UE, aby głos Europy był lepiej słyszalny na świecie
- większe środki mają się koncentrować się na zatrudnieniu i prawach obywateli (**walka z bezrobociem jako nadrzędny cel traktatowy**)

**Możliwość
nakładania sankcji
na państwa UE
łamiące zasady
demokracji,
prawa człowieka
oraz prawa
wspólnotowe**

**Walka z
bezrobociem
jako nadrzędny cel
traktatowy**

**Uprawnienia
dla Rady
Unii
Europejskiej
w zakresie
zwalczania
dyskryminacji**

**Wzrost roli
Parlamentu
Europejskiego**

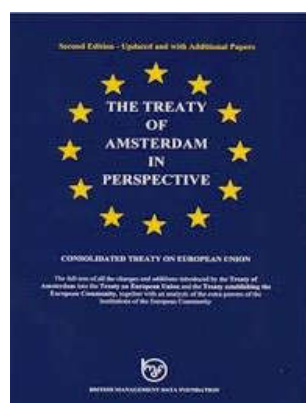
**Traktat
Amsterdamski**

**Doprecyzowanie
zasad wspólnej
polityki
zagranicznej i
bezpieczeństwa**

1 maja 1999 r.

**Traktat Amsterdamski
wchodzi w życie**

1 stycznia 1999 r.

- Waluty 11 krajów (w 2001 r. powiększonych o Grecję), ale tylko w transakcjach handlowych i finansowych, zastępuje euro.
- Później pojawią się banknoty i monety.
- Euro obowiązuje w Austrii, Belgii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, Luksemburgu, Niderlandach, Niemczech, Portugalii i Włoszech.
- Dania, Szwecja i Zjednoczone Królestwo zdecydowały się na razie nie przyjmować wspólnej waluty.

Traktat Nicejski

- podpisany 26 lutego 2001 r.
- wszedł w życie 1 lutego 2003 r.

założenia Traktatu Nicejskiego

- ❑ Komisja Europejska ma składać się z liczby komisarzy równej liczbie krajów członkowskich (1 kraj = 1 komisarz).
- ❑ Komisarze zaś będą wybierani według opartego na zasadzie równości systemu rotacji.
- ❑ Wzmocnienie pozycji przewodniczącego Komisji Europejskiej - może on określać podział kompetencji pomiędzy komisarzy, mianować wiceprzewodniczących, a cała Komisja działa pod jego politycznym kierownictwem.
- ❑ Poszerzenie zakresu głosowania większością kwalifikowaną w Radzie UE o 28 kolejnych dziedzin (m.in. przy wyborze przewodniczącego Komisji).
- ❑ Wprowadzenie nowych zasad głosowania większością kwalifikowaną w Radzie. Poszczególnym krajom przydzielono głosy ważone nieco bardziej proporcjonalnie do ich wielkości, jednak nadal np. Niemcy (82 mln mieszkańców) mają mieć tyle samo głosów (29), co liczące po ok. 60 mln mieszkańców Francja, Wielka Brytania i Włochy.
- ❑ Wstępnie przydzielono też głosy dla krajów kandydujących. Polska uzyskała 27 głosów, czyli tyle samo co Hiszpania i niewiele mniej od największych krajów. Postanowienia te miały tylko status deklaracji, zostały jednak potwierdzone przez Traktat ateński.
- ❑ Nowe rozdzielanie miejsc w Parlamencie Europejskim pomiędzy państwa członkowskie. Po rozszerzeniu PE składa się z 785 posłów. Ta liczba nie będzie zwiększana po przyszłych rozszerzeniach. Przewidziano więc miejsce dla Rumunii i Bułgarii, a Polsce przyznano 50 miejsc, ale w związku z nieprzystąpieniem tych państw ich miejsca zostały czasowo przejęte przez inne kraje, Polska uzyskała w ten sposób 4 dodatkowe miejsca. Obecnie Polska posiada 50 posłów w PE.
- ❑ Reforma organów sędziowskich - utworzenie trójinstancyjnego systemu sądownictwa. Sąd Pierwszej Instancji nabrał charakteru samodzielnego organu wspólnotowego, zaś w ramach SPI mogą zostać utworzone Izby Sądowe orzekające w określonych sprawach w I instancji. Od rozstrzygnięć Izby Sądowych służy środek odwoławczy do SPI.
- ❑ Usunięcie zapisu o tym, że Unia Zachodnioeuropejska stanowi integralną część rozwojową UE i służy wykonywaniu decyzji UE dotyczących działań wojskowych.
- ❑ Wysoki Przedstawiciel do spraw Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa uzyskał kompetencje w ramach wzmocnionej współpracy w zakresie WPZiB, które polegają na zapewnianiu pełnego poinformowania Parlamentu Europejskiego i państw członkowskich o realizacji wzmocnionej współpracy.
- ❑ Zmiana sposobu wyznaczania specjalnego przedstawiciela, który odąd jest wybierany kwalifikowaną większością głosów.
- ❑ Dodanie możliwości podejmowania decyzji kwalifikowaną większością głosów przy zawieraniu porozumień międzynarodowych, gdy dotyczy to realizacji wspólnego działania lub stanowiska.
- ❑ Nadanie Radzie możliwości upoważnienia Komitetu Politycznego i Polityki Bezpieczeństwa do decydowania w sprawach kontroli politycznej i kierownictwa w zmiernych do zwalczania kryzysu operacjach ustalonych przez Radę.

Traktat Akcesyjny

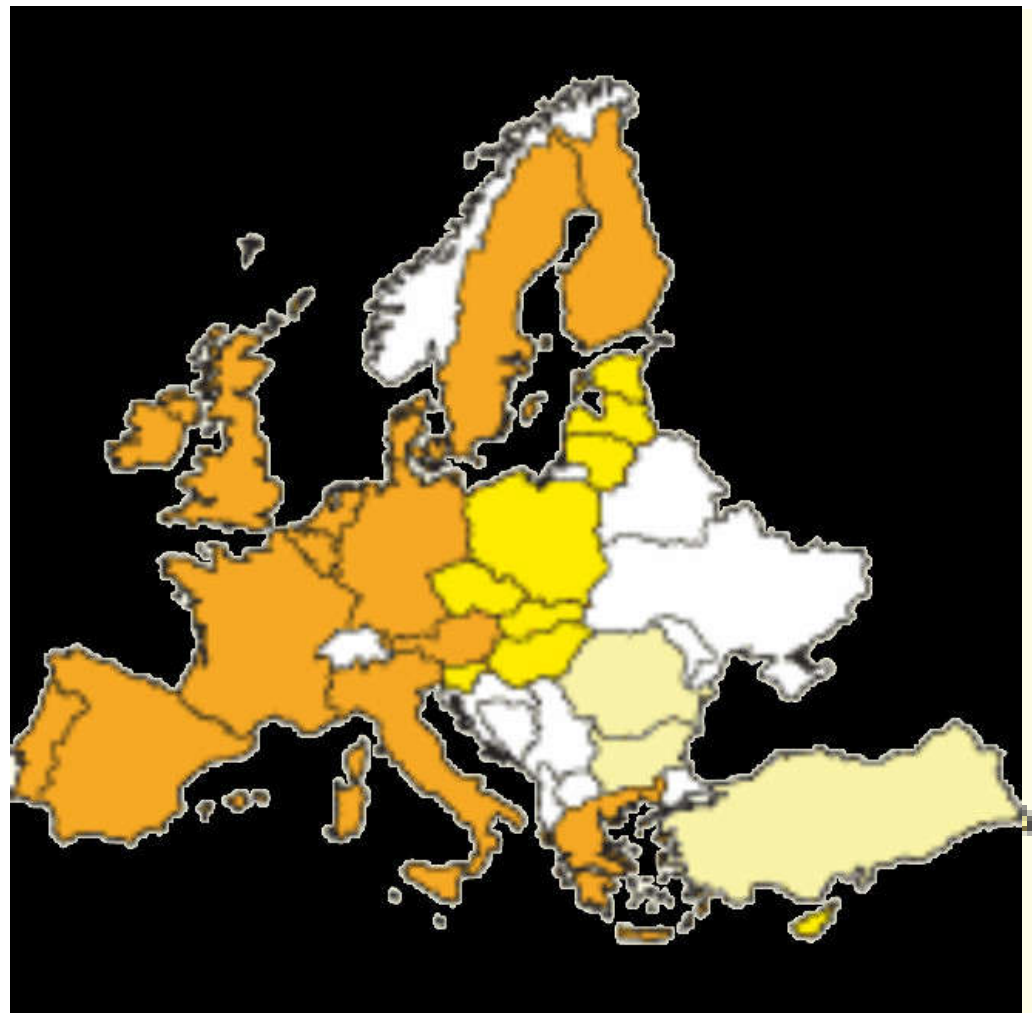
- ❑ 16 kwietnia 2003 roku podpisanie w Atenach przez przedstawicieli rządów 15 państw członkowskich i 10 kandydujących.

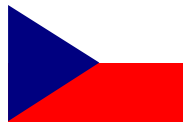
Andrzej Kozłowski
Dariusz Kubiś

1 maja 2004 r.

- ❑ Osiem krajów Europy Środkowo-Wschodniej – **Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Republika Czeska, Słowacja, Słowenia i Węgry** – przystępuje do UE, kładąc tym samym kres podziałowi Europy ustalonemu przez mocarstwa 60 lat wcześniej w Jałcie.
- ❑ Członkami UE stają się także **Cypr i Malta**.

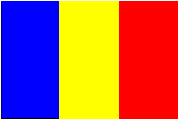

29 października 2004 r.

- 25 krajów UE podpisuje Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy.
- Został on przygotowany w celu usprawnienia demokratycznych procesów decyzyjnych i zarządzania w UE składającej się z 25 i więcej krajów.
- Zakłada również powołanie europejskiego Ministra Spraw Zagranicznych.
- NIE ZOSTAJE RATYFIKOWANY przez wszystkie państwa

1 stycznia 2007 r.

- Dwa nowe kraje Europy wschodniej – **Bułgaria i Rumunia** – dołączają do UE.
- Liczba państw członkowskich wzrasta do 27.
- Chorwacja, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii oraz Turcja kandydują do członkostwa w UE.

Member countries of the European Union (EU)

13 grudnia 2007 r.

- 27 krajów UE podpisuje TRAKTAT LIZBOŃSKI, który zmienia wcześniejsze traktaty.
- Nowy dokument ma na celu uczynić UE bardziej demokratyczną, skuteczną i przejrzystą, a tym samym zdolną do stawienia czoła globalnym wyzwaniom takim jak zmiany klimatu, bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój.

założenia Traktatu Lizbońskiego

- zniesienie podziału na Wspólnotę Europejską i Unię Europejską
- nadanie Unii Europejskiej osobowości prawnej
- przekształcenie Unii w organizację międzynarodową
- zniesienie podziału filarowego
- dodanie nowych polityk
- uszczegółowienie zasad rządzących Unią
- podział kompetencji pomiędzy Unię a państwa członkowskie
- sprecyzowanie katalogu źródeł prawa Unii
- sprecyzowanie procedur stanowienia i rewizji prawa pierwotnego Unii
- określenie nowego miejsca Unii na arenie międzynarodowej i w systemie światowego bezpieczeństwa
- powołanie nowych instytucji
- wzmocnienie roli Parlamentu Europejskiego
- umocnienie roli parlamentów narodowych
- prawne usankcjonowanie Eurogrupy
- umocnienie zasady elastyczności
- reforma systemu głosowania w Radzie Unii Europejskiej
- usprawnienie działań Unii grupującej 27 państw członkowskich

1 grudnia 2009 r.

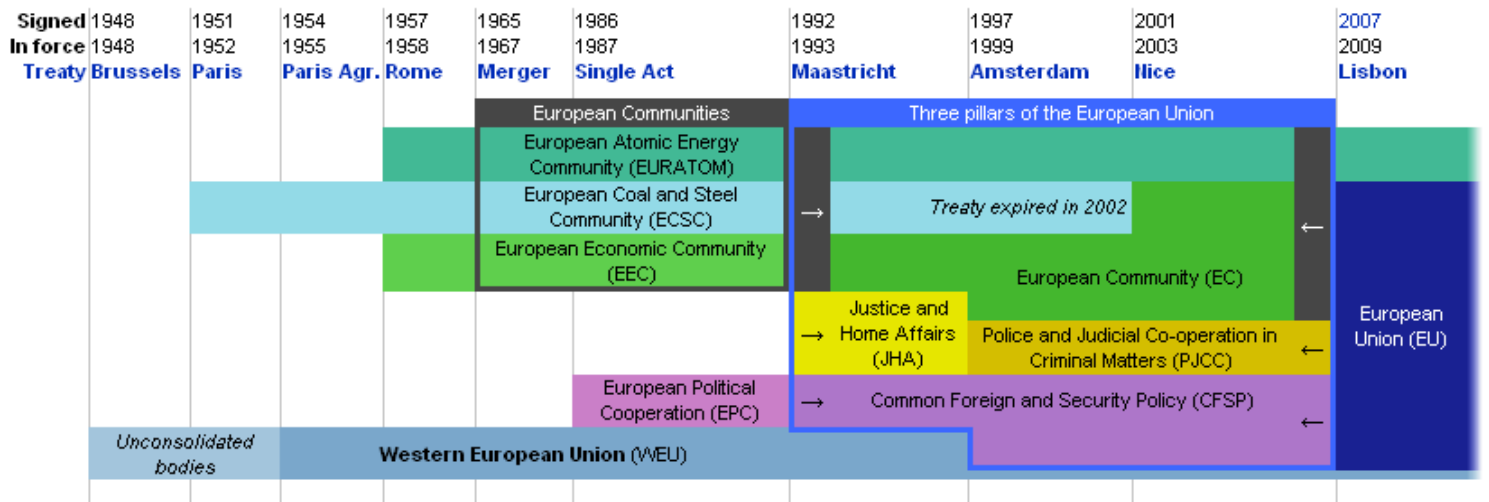
- wejście w życie Traktatu Lizbońskiego
- Unia Europejska do 2009 r. nie była organizacją międzynarodową w prawnym tego słowa znaczeniu

obecnie podstawę prawną funkcjonowania UE stanowią:

- Traktat o Unii Europejskiej,
- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

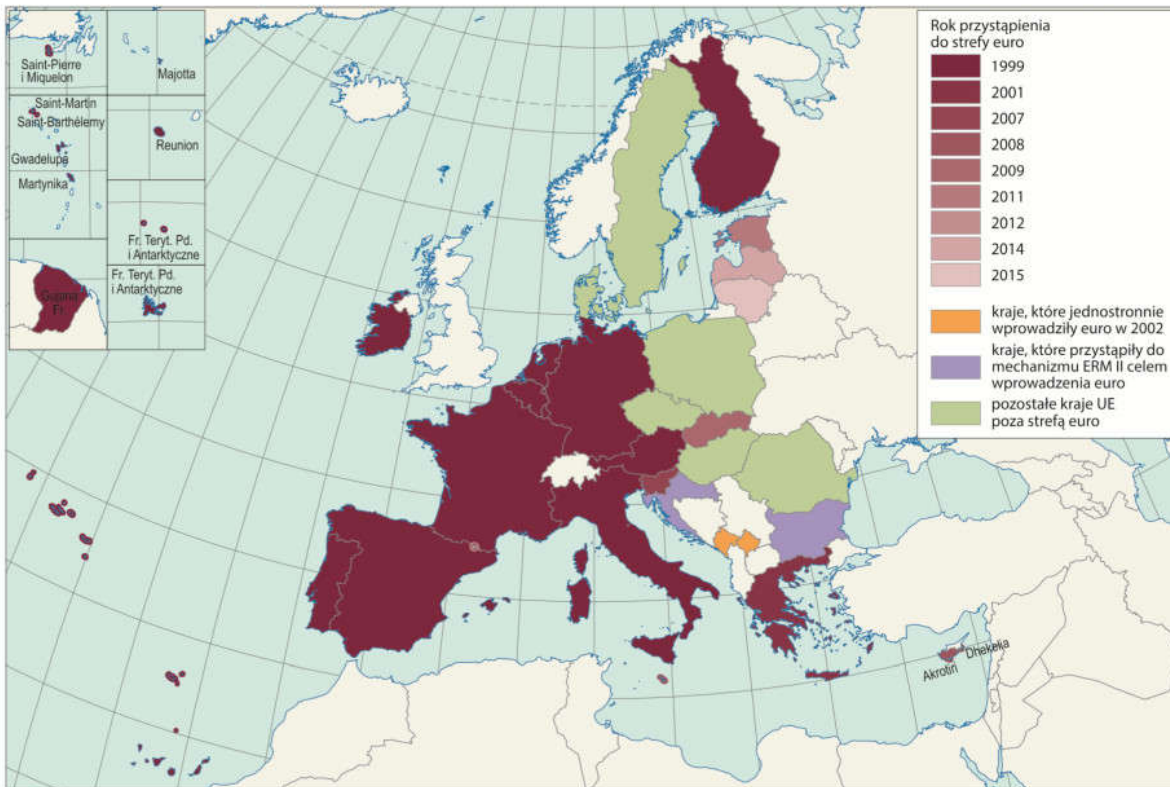
1 lipca 2013 r.

- Do UE wstępuje **Chorwacja**.
- Liczba państw członkowskich wzrasta do 28.
- Czarnogóra, Islandia, Serbia, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii oraz Turcja kandydują do członkostwa w UE.

Europejski Obszar Gospodarczy

- strefa wolnego handlu i Wspólny Rynek obejmujące kraje Unii Europejskiej i Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) (z wyjątkiem Szwajcarii).
- opiera się na czterech fundamentalnych wolnościach: swobodzie przepływu ludzi, kapitału, towarów i usług.
- porozumienie o utworzeniu EOG podpisano w Porto 2 maja 1992 roku
- wejście w życie układu 1 stycznia 1994 roku

Strefa Euro – historia i terażniejszość Euro Area – history and present

590 ATLAS 2022
GEOGRAFICZNO-POLITYCZNY
ATLAS POLSKI

ZAKŁAD GEOGRAFII
POLITYCZNEJ I HISTORYCZNEJ
WYDZIAŁ GEOGRAFII I STUDIÓW REGIONALNYCH
UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Oprac. własne na podstawie:

Use of the euro, European Central Bank 2020; What is the euro area?, European Commission 2020; The euro outside Europe, European Central Bank 2020

Brexit

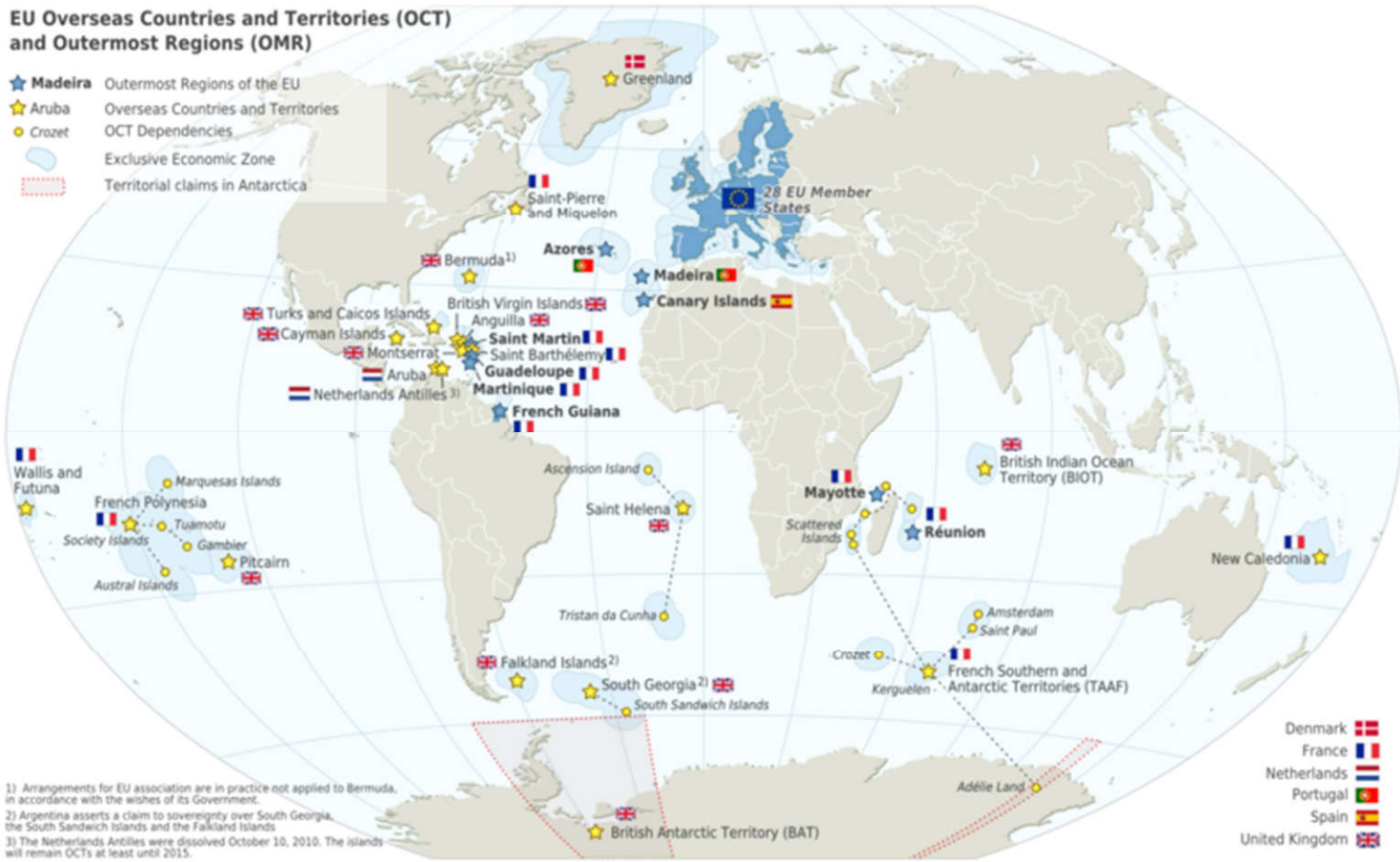
- ❑ 2016 r. – referendum ws. opuszczenia UE przez Wlk. Brytanii
- ❑ 1 lutego 2020 r. - opuszczenie wspólnoty UE przez Wielką Brytanię
  - do końca 2020 roku trwał okres przejściowy, w czasie którego ustalone zostały na przyszłość zasady wymiany handlowej między UE a Wielką Brytanią
  - liczba państw UE na 2021 r.: **27**

Obszary specjalne państw członkowskich Unii Europejskiej

EU Overseas Countries and Territories (OCT) and Outermost Regions (OMR)

- ★ **Madeira** Outermost Regions of the EU
- ☆ **Aruba** Overseas Countries and Territories
- **Crozet** OCT Dependencies
- Exclusive Economic Zone
- ▭ Territorial claims in Antarctica

- Denmark 🇩🇰
- France 🇫🇷
- Netherlands 🇳🇱
- Portugal 🇵🇹
- Spain 🇪🇸
- United Kingdom 🇬🇧

1) Arrangements for EU association are in practice not applied to Bermuda, in accordance with the wishes of its Government.
 2) Argentina asserts a claim to sovereignty over South Georgia, the South Sandwich Islands and the Falkland Islands.
 3) The Netherlands Antilles were dissolved October 10, 2010. The islands will remain OCTs at least until 2015.